

Sprawozdanie roczne z funkcjonowania rejestrów służących przejrzystości 2023

przedstawione przez zarząd rejestrów służących przejrzystości

**Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Unii Europejskiej i Komisji
Europejskiej**

Zgodnie z art. 13 ust. 3 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestrów służących przejrzystości instytucje-sygnatariusze otrzymują sprawozdanie roczne z funkcjonowania tego rejestru.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia fakty dotyczące rejestrów, jego zawartości oraz wszelkich zmian w nim wprowadzonych w 2023 r. Informuje też o warunkowości i środkach uzupełniających służących przejrzystości, które obowiązywały w tym roku w instytucjach-sygnatariuszach.

Spis treści

I. Streszczenie	3
II. Wprowadzenie.....	3
III. Zarządzanie.....	4
IV. Warunkowość i środki uzupełniające służące przejrzystości	4
V. Działalność sekretariatu	9
1. Monitorowanie jakości danych.....	9
2. Punkt kontaktowy.....	10
3. Postępowania wyjaśniające	10
4. Posiedzenie zarządu w 2023 r.	11
5. Wytyczne i uwrażliwianie	12
6. Rozwój techniczny	12
7. Kontrola Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotycząca rejestru.....	13
VI. Dane statystyczne.....	13
1. Rozwój rejestru	13
1. Reprezentowane interesy	15
1. Dane geograficzne.....	16
2. Przeglądanie danych w rejestrze	16
VII. Wnioski.....	17

I. Streszczenie

Rok 2023 był rokiem intensywnej kontroli i intensywnych działań rejestru służącego przejrzystości. Wciąż coraz bardziej upowszechniało się korzystanie z rejestru jako narzędzia informacyjnego i referencyjnego na potrzeby reprezentacji interesów na szczeblu UE, o czym świadczy wzrost liczby wniosków o rejestrację oraz liczby bezpośrednich wniosków do punktu kontaktowego składanych przez wnioskodawców i podmioty zarejestrowane, a także wnioski o informacje zgłaszane przez ogół społeczeństwa. Zarówno Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, jak i Europejski Komitet Regionów przyjęły środki dotyczące dobrowolnego włączenia się w ramy rejestru. Co ważne, rejestr został poddany złożonej kontroli ze strony Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i był przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

W 2023 r. sekretariat rejestru zwiększył ukierunkowane monitorowanie podmiotów zarejestrowanych do jednej trzeciej ich ogólnej liczby. Ponadto w 2023 r. znacznym zainteresowaniem cieszyło się korzystanie z narzędzia do składania skarg, co świadczy o stałym kontrolowaniu zawartości tej bazy. Sekretariat wszczął z własnej inicjatywy kilka nowych postępowań wyjaśniających i kontynuował prace nad wciąż toczącymi się postępowaniami z wcześniejszego roku.

Działania te zostały opisane bardziej szczegółowo w sprawozdaniu.

II. Wprowadzenie

Rejestr służący przejrzystości jest podstawowym narzędziem referencyjnym na potrzeby reprezentacji interesów na szczeblu UE. To baza danych stworzona w celu zapewnienia ogółowi społeczeństwa aktualnych informacji na temat działalności w zakresie reprezentacji interesów, której celem jest wywarcie wpływu na procesy stanowienia prawa i wdrażania polityki przez instytucje Unii. Rejestr pomaga śledzić, jakie interesy są reprezentowane w instytucjach, kto je reprezentuje i w czym imieniu, jakie dokumenty ustawodawcze są przedmiotem zainteresowania i jakie zasoby są przeznaczane na związane z tym działania. Stanowi on podstawowe narzędzie UE służące promowaniu przejrzystej i etycznej reprezentacji interesów oraz zwiększaniu otwartości i dostrzegalności udziału zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego w demokratycznym procesie decyzyjnym UE.

Rejestr jest prowadzony wspólnie przez Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej i Komisję Europejską na podstawie porozumienia międzyinstytucjonalnego przyjętego w 2021 r.¹

Zgodnie z art. 13 porozumienia międzyinstytucjonalnego niniejsze sprawozdanie zawiera fakty dotyczące rejestru, jego zawartości oraz wszelkich zmian w nim wprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przedstawia również przegląd warunkowości i środków uzupełniających służących przejrzystości, obowiązujących obecnie w instytucjach-sygnatariuszach.

¹ Porozumienie międzyinstytucjonalne z 20 maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1).

III. Zarządzanie

Rejestr służący przejrzystości ma dwupoziomą strukturę zarządzania: zarząd, który sprawuje ogólny nadzór nad rejestrem i ogólnie kieruje jego działalnością, oraz sekretariat, który odpowiada za bieżące zarządzanie.

Zarząd zapewnia ogólne wykonywanie porozumienia międzyinstytucjonalnego. W tym kontekście jest on odpowiedzialny za określanie corocznych potrzeb i priorytetów rejestru, przyjmowanie rocznego sprawozdania z jego funkcjonowania oraz wydawanie ogólnych instrukcji sekretariatowi. Do jego zadań należy również rozpatrywanie wniosków o weryfikację środków zastosowanych przez sekretariat w wyniku postępowania wyjaśniającego oraz podejmowanie decyzji w tych sprawach.

Zarząd tworzą wspólnie sekretarze generalni Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Spotykają się oni co najmniej raz w roku, a każde z nich sprawuje funkcję przewodniczącego przez roczną kadencję. W 2023 r. zarządowi przewodniczyła sekretarz generalna Rady.

Sekretariat udziela przedstawicielom grup interesu wskazówek dotyczących procesu rejestracji, sprawdza i weryfikuje kwalifikowalność wniosków oraz przeprowadza kontrole jakości informacji dostarczanych przez podmioty zarejestrowane. Rozpatruje skargi dotyczące domniemanych naruszeń kodeksu postępowania przez podmioty zarejestrowane i może podjąć odpowiednie działania, jeżeli stwierdzi, że kodeks nie był odpowiednio przestrzegany. Sekretariat przygotowuje również sprawozdanie roczne i upowszechnia wiedzę o rejestrze (zob. sekcja IV).

Sekretariat składa się z pracowników trzech instytucji-sygnatariuszy, w 2023 r. zatrudnienie to odpowiadało 11 ekwiwalentom pełnego czasu pracy. W zarządzie i publicznie reprezentuje go koordynator, który nadzoruje bieżącą działalność. W 2023 r. koordynatorem sekretariatu był kierownik działu odpowiedzialnego za przejrzystość w Sekretariacie Generalnym Komisji.

Szczegółowe informacje na temat zarządzania rejestrem można znaleźć na jego [stronie internetowej](#).

IV. Warunkowość i środki uzupełniające służące przejrzystości

Parlament Europejski, Rada i Komisja przyjmują w drodze indywidualnych decyzji środki służące warunkowości, zgodnie z którymi rejestracja w rejestrze służącym przejrzystości jest warunkiem wstępnym tego, aby przedstawiciele grup interesu mogli prowadzić określone kluczowe działania z zakresu reprezentacji interesów. Trzy instytucje mogą również przyjmować środki uzupełniające służące przejrzystości w celu zachęcania do rejestracji i wzmacniania wspólnych ram ustanowionych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym.

Poniżej przedstawione zostały informacje na temat warunkowości i środków uzupełniających obowiązujących obecnie w każdej z trzech wspomnianych instytucji.

Inne instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii – oraz państwa członkowskie w odniesieniu do swoich stałych przedstawicielstw przy UE – mogą zgłaszać zarządowi przyjętą przez siebie warunkowość lub środki uzupełniające i występować o ich publikację na stronie internetowej rejestru. W 2023 r. zgłoszeń dokonały Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów.

Odbyły się również dyskusje na szczeblu służbowym z szeregiem innych organów UE w odpowiedzi na ich zapytania.

Wszystkie państwa członkowskie zobowiązały się, że podczas swojej prezydencji w Radzie UE i w ciągu sześciu miesięcy ją poprzedzających będą stosować środek służący warunkowości, polegający na tym, że uzależnić będą możliwość organizowania spotkań między ich stałymi przedstawicielami i zastępcami stałych przedstawicieli przy UE a przedstawicielami grup interesu od zarejestrowania tych ostatnich w rejestrze.

Ten środek służący warunkowości ma zastosowanie do spotkań organizowanych ze stałym przedstawicielem i zastępcą stałego przedstawiciela, gdy działają oni w charakterze organu sprawującego lub mającego w następnej kolejności sprawować prezydencję w Radzie UE². W związku z tym przedstawiciele grup interesu nie mogą uczestniczyć w takich spotkaniach, jeśli nie są zarejestrowani. W 2023 r. miało to zastosowanie do Szwecji³ i Hiszpanii⁴, ponieważ kraje te sprawowały prezydencję w Radzie UE, oraz do Belgii⁵ jako państwa, które miało objąć prezydencję w następnej kolejności.

Wykaz środków [służących warunkowości i innych środków służących](#) przejrzystości obowiązujących obecnie w instytucjach Unii jest również dostępny na specjalnej podstronie rejestru.

Parlament Europejski

W 2023 r. Parlament Europejski wprowadził dodatkową warunkowość i środki uzupełniające, przyjęte w kontekście pakietu reform wewnętrznych mającego wzmocnić uczciwość, niezależność i rozliczalność. Zasady te pociągają za sobą pewne zmiany w stosunkach Parlamentu z zarejestrowanymi przedstawicielami grup interesu oraz dodatkowo rozwijają już istniejące ramy.

Parlament wzmocnił swoją politykę przejrzystości, wprowadzając środki, które wymagają rejestracji przedstawicieli grup interesu, gdy otrzymują oni możliwość działania na terenie Parlamentu. Zgodnie z decyzją Prezydium z 12 czerwca 2023 r. możliwość aktywnego uczestnictwa lub współorganizowania imprez odbywających się w budynkach Parlamentu jest uzależnione od uprzedniej rejestracji w rejestrze⁶. Oznacza to, że każdy przedstawiciel grup interesu działający w charakterze prelegenta, moderatora lub występujący w innej aktywnej roli lub zaangażowany w daną imprezę pod względem logistycznym, praktycznym lub finansowym musi być zarejestrowany. Zasady te są stosowane w uzupełnieniu do już ustanowionego środka służącego warunkowości, zgodnie z którym⁷ mówcy zabierający głos podczas wysłuchań w komisjach parlamentarnych są rejestrowani przed wysłuchaniem.

Parlament rozszerzył również wymogi dotyczące warunkowości i przejrzystości związane z działalnością zespołów międzypartyjnych lub innych nieoficjalnych grup lub zespołów⁸. W działaniach takich zespołów i grup w budynkach Parlamentu, oferując wsparcie, uczestnicząc w imprezach lub je współorganizując, mogą uczestniczyć jedynie zarejestrowani przedstawiciele grup interesu. Przewidziana jest większa przejrzystość, w szczególności w odniesieniu do deklaracji dotyczących wszelkiego otrzymanego wsparcia. Zaostrzone zostało egzekwowanie obowiązujących zasad.

2 <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.EN.pdf>

3 Öppenhetsregistret - Regeringen.se.

4 <https://es-ue.org/erp/>.

5 <https://europeanunion.diplomatie.belgium.be/en/transparency>.

6 Decyzja Prezydium Parlamentu Europejskiego z 12 czerwca 2023 r.

7 Art. 7 decyzji Prezydium Parlamentu Europejskiego z 18 czerwca 2003 r.

8 Regulamin PE: art. 35 ust. 5 i art. 35a ust. 5.

Parlament wprowadził również nowy środek warunkowości, zgodnie z którym posłowie muszą przestrzegać sześciomiesięcznego okresu karencji po zakończeniu mandatu, zanim będą mogli zaangażować się w działania z zakresu reprezentacji interesów wobec czynnych posłów⁹. Zasada ta znalazła odzwierciedlenie w Kodeksie postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego dotyczącym uczciwości i przejrzystości¹⁰.

Jeżeli chodzi o dostęp do decydentów w celach lobbujących, o długoterminowy dostęp do budynków Parlamentu mogą ubiegać się jedynie zarejestrowani przedstawiciele grup interesu¹¹. 31 grudnia 2023 r. spośród 12 425 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze 2 030 miało co najmniej jednego akredytowanego przedstawiciela dysponującego dostępem do budynków Parlamentu. 31 grudnia 2023 r. aktywne były 7904 identyfikatory.

Wszyscy posłowie są zobowiązani do publikowania w internecie informacji na temat zaplanowanych spotkań z przedstawicielami grup interesu objętymi zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego¹². Oznacza to każde spotkanie fizyczne lub zdalne poświęcone pracom parlamentarnym (sprawozdanie, opinia, rezolucja, debata plenarna lub pilna sprawa), które służy wywarceniu wpływu na politykę lub proces decyzyjny instytucji europejskich. Obowiązek ten ma zastosowanie niezależnie od tego, czy posłowie biorą udział w spotkaniu osobiście czy w ich imieniu uczestniczą w nim asystenci parlamentarni. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w roku kalendarzowym 2023 posłowie zgłosili 20 301 spotkań. Biorąc pod uwagę szczególną rolę i mandat posłów do Parlamentu Europejskiego, zaleca im się¹³, aby spotykali się tylko z przedstawicielami grup interesu zarejestrowanymi w rejestrze.

Ponadto sprawozdawcy są zobowiązani dodawać do swoich projektów sprawozdań lub opinii tzw. wykaz podmiotów, od których sprawozdawca otrzymał informacje w sprawach dotyczących przedmiotu sprawy¹⁴.

Rada UE

Jak określono w decyzji Rady (UE) 2021/929¹⁵, warunkiem wstępnym umożliwienia spotkania przedstawicieli grup interesu z sekretarzem generalnym Rady lub z dyrektorami generalnymi jest wpis do rejestru służącego przejrzystości. Ta sama zasada dotyczy udziału przedstawicieli grup interesu, w ramach ich obowiązków zawodowych, w briefingach tematycznych organizowanych przez Sekretariat Generalny Rady (w stosownych przypadkach i po zasięgnięciu opinii prezydencji) lub w charakterze prelegentów podczas imprez publicznych organizowanych przez Sekretariat Generalny Rady. Ponadto pracownicy powinni sprawdzać dane przedstawicieli grup interesu, aby upewnić się, że są oni wpisani do rejestru. Jeżeli tak nie jest, pracownicy powinni dokładnie rozważyć, czy spotkania są stosowne, i skonsultować się ze swoim bezpośrednim przełożonym¹⁶.

Kolejnym środkiem służącym zwiększeniu przejrzystości i zachęceniu do rejestracji powinno być uzależnienie zaproszeń dla przedstawicieli grup interesu do udziału w posiedzeniach Rady lub jej organów przygotowawczych od ich rejestracji w rejestrze. Ich numer rejestracyjny powinien być odnotowany we wstępnym porządku obrad. Istotne informacje na temat obecności przedstawicieli grup interesu na posiedzeniach Rady lub jej organów przygotowawczych zawiera roczne

9 Decyzja Prezydium Parlamentu Europejskiego z 17 kwietnia 2023 r.

10 Art. 9 Kodeksu postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego.

11 Artykuł 123 Regulaminu Parlamentu Europejskiego.

12 Art. 7 Kodeksu postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego.

13 Regulamin Parlamentu Europejskiego (art. 11 ust. 2).

14 Art. 8 Kodeksu postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego.

15 Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 19.

16 Komunikat służbowy CP 35/21 i komunikat służbowy CP 42/22.

sprawozdanie Rady z wykonania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji¹⁷.

Komisja Europejska

W Komisji obowiązują rygorystyczne zasady dotyczące kontaktów i współpracy z przedstawicielami grup interesu. W szczególności wymaga ona od wszystkich członków Komisji, członków ich gabinetów i dyrektorów generalnych, aby spotykali się wyłącznie z przedstawicielami grup interesu zarejestrowanymi w rejestrze służącym przejrzystości. Obowiązek ten, zapisany w Kodeksie postępowania członków Komisji Europejskiej¹⁸ oraz w metodach pracy Komisji¹⁹, oznacza, że zanim dojdzie do takiego spotkania, przedstawiciele grup interesu muszą zostać zarejestrowani.

Komisja publikuje w internecie informacje na temat wszystkich takich spotkań z (zarejestrowanymi) przedstawicielami grup interesu, zgodnie ze swoimi decyzjami 2014/838/UE, Euratom²⁰ i 2014/839/UE, Euratom²¹. W 2023 r. Komisja opublikowała informacje na temat spotkań²² z 1 980 podmiotami zarejestrowanymi. Podmioty te odbyły 2 891 spotkań z członkami Komisji lub członkami ich gabinetów oraz 718 spotkań z dyrektorami generalnymi Komisji²³. Informacje te są publikowane na portalu Komisji²⁴ i są udostępniane jako wykaz spotkań przy wpisach zarejestrowanych podmiotów w rejestrze. Komisja udostępnia publicznie skonsolidowane zestawy danych o spotkaniach z zarejestrowanymi przedstawicielami grup interesu na stronie [Data.europa.eu](https://data.europa.eu) w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i w formacie Excel. Zapewnia to zainteresowanym stronom i opinii publicznej wyczerpujące i dostępne dane, które łatwo przetworzyć w celu uzyskania stosownych informacji.

Wszystkim członkom administracji poniżej szczebla dyrektora generalnego przekazuje się zalecenia w formie wskazówek dla pracowników Komisji w dziedzinie etyki i postępowania: mają sprawdzać dane przedstawicieli grup interesu, z którymi mają kontakt, aby upewnić się, czy są oni wpisani do rejestru. Jeżeli nie figurują w rejestrze, pracownicy zawsze powinni prosić ich o rejestrację, zanim nawiążą z nimi w jakiegokolwiek dalsze kontakty.

17 Wytyczne dotyczące okazjonalnego udziału osób trzecich, w tym przedstawicieli grup interesu, w posiedzeniach Rady lub jej organów przygotowawczych, 22 lipca 2021 r.

18 Art. 7 decyzji Komisji z 31 stycznia 2018 r. w sprawie Kodeksu postępowania członków Komisji Europejskiej (C(2018) 700) (Dz.U. C 65 z 21.2.2018, s. 7).

19 Pkt V dokumentu określającego metody pracy Komisji Europejskiej.

20 Decyzja Komisji 2014/838/UE, Euratom z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie publikowania informacji dotyczących spotkań odbywających się między dyrektorami generalnymi Komisji a organizacjami lub osobami samozatrudnionymi (Dz.U. L 343 z 28.11.2014, s. 19–21).

21 Decyzja Komisji 2014/839/UE, Euratom z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie publikowania informacji dotyczących spotkań odbywających się między członkami Komisji a organizacjami lub osobami samozatrudnionymi (Dz.U. L 343 z 28.11.2014, s. 22–24).

22 Informacje podawane do wiadomości publicznej obejmują datę spotkania, jego miejsce, imię i nazwisko członka Komisji, członka gabinetu lub dyrektora generalnego, imię i nazwisko/nazwę przedstawiciela grup interesu, tj. organizacji lub osoby samozatrudnionej, oraz temat spotkania. Są one publikowane w ciągu 2 tygodni po spotkaniu.

23 Tego samego podmiotu zarejestrowanego może dotyczyć więcej niż jedno spotkanie.

24 W szczególności na specjalnych podstronach dotyczących przejrzystości na stronach odpowiednio członków Komisji i dyrekcji generalnych Komisji.

Do swoich grup eksperckich Komisja wyznacza jedynie zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu, zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami²⁵. Wymóg uprzedniej rejestracji dotyczy zarówno „członków typu B”²⁶, jak i „członków typu C”²⁷. Jeżeli członkowie ci zostaną zawieszani lub wykreśleni z rejestru, Komisja zawiesza ich członkostwo w grupach eksperckich, do których należą, do czasu przywrócenia wpisu.

Kolejnym stosowanym przez Komisję środkiem mającym zwiększyć przejrzystość i zachęcić do rejestracji jest automatyczne powiadamianie podmiotów zarejestrowanych, które wyraziły zainteresowanie konkretnymi obszarami polityki, o rozpoczęciu konsultacji publicznych lub o planach działania dotyczących odpowiednich dziedzin. Uwagi podmiotów zarejestrowanych są również przetwarzane oddzielnie od uwag niezarejestrowanych respondentów²⁸. Uwagi te są dostępne z poziomu wpisów na temat tych podmiotów w rejestrze.

Środki podjęte przez inne instytucje i organy UE

W 2023 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów przyjęły wewnętrzne środki przejrzystości związane z rejestrem. To pierwsze organy UE spoza instytucji będących sygnatariuszami porozumienia międzyinstytucjonalnego, które podjęły takie środki zgodnie z art. 11 porozumienia.

Odpowiednio 21 marca i 4 lipca 2023 r. oba komitety powiadomiły zarząd o swoich prawnie wiążących decyzjach, na podstawie których wprowadziły następujące środki uzupełniające służące przejrzystości w rozumieniu porozumienia międzyinstytucjonalnego:

- zalecenie dla członków sprawujących funkcję, zgodnie z ich odpowiednimi decyzjami, aby spotykali się wyłącznie z zarejestrowanymi przedstawicielami grup interesu;
- obowiązkowe publikowanie informacji na temat spotkań między członkami sprawującymi funkcję a przedstawicielami grup interesu na stronach internetowych;
- możliwość dołączania do swoich opinii przez sprawozdawców komitetu „śladu legislacyjnego” w sprawie wkładu przedstawicieli grup interesu, zgodnie z podobną praktyką stosowaną w Parlamencie Europejskim.

Zarząd uznał, że środki te są zgodne z celami porozumienia międzyinstytucjonalnego. W związku z tym po wejściu w życie odpowiednio 1 czerwca 2023 r. i 1 stycznia 2024 r. zostały one opublikowane na stronie internetowej rejestru.

25 Art. 8 decyzji Komisji z 30 maja 2016 r. ustanawiającej przepisy horyzontalne dotyczące tworzenia i funkcjonowania grup ekspertów Komisji (C(2016) 3301).

26 Osoby powołane w celu reprezentowania wspólnych interesów zainteresowanych stron w danym obszarze polityki.

27 Szeroko rozumiane organizacje, w tym przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, szkoły wyższe, instytuty badawcze, kancelarie prawne i firmy konsultingowe.

28 Wytoczne Komisji Europejskiej dotyczące lepszego stanowienia prawa (SWD(2017) 350), w szczególności rozdział VII. Wytoczne dotyczące konsultacji z zainteresowanymi stronami.

V. Działalność sekretariatu

W 2023 r. zarząd wskazał następujące ogólne roczne priorytety rejestru służącego przejrzystości:

- wykorzystanie najnowocześniejszej technologii do modernizacji strony internetowej rejestru;
- zapewnienie postępów netto w kwestii jakości danych;
- dalsza współpraca z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym co do kontroli rejestru;
- współpraca z innymi instytucjami, organami i agencjami UE;
- dalsze działania uwrażliwiające.

Sekretariat realizował roczne priorytety m.in. staranniej sprawdzając kwalifikowalność, zwiększając wsparcie ze strony punktu kontaktowego i wprowadzając szereg usprawnień na platformie informatycznej – w połączeniu z codziennymi działaniami, szczegółowo opisanymi poniżej.

1. Monitorowanie jakości danych

Rejestr służący przejrzystości daje wgląd w bieżące działania lobbingowe prowadzone przez przedstawicieli grup interesu w związku z niedawno formułowanymi lub wdrażanymi cyklami polityki i procesami decyzyjnymi instytucji Unii, w tym w szczególności informacje o najważniejszych wnioskach ustawodawczych lub strategiach politycznych, których działania te dotyczyły. Wyjaśnia to, dlaczego dane stale się zmieniają i dlaczego niektórzy przedstawiciele grup interesu rejestrują się jedynie na ograniczony czas, inni zaś figurują w bazie danych przez dłuższy okres.

Dokonując rejestracji, przedstawiciele grup interesu zobowiązują się przedstawić w momencie rejestracji kompletne, aktualne i niewprowadzające w błąd informacje i to oni ponoszą ostateczną odpowiedzialność za dokładność swoich danych rejestracyjnych. W tym celu zachęca się podmioty zarejestrowane do sprawdzania i uaktualniania podanych informacji niezwłocznie po wystąpieniu jakichkolwiek istotnych zmian; aby pozostać w rejestrze podmioty te muszą uaktualniać rejestrację co najmniej raz do roku.

Jednym z głównych zadań sekretariatu jest przypominanie podmiotom zarejestrowanym o ich obowiązkach i dbanie o jak najlepszą jakość danych znajdujących się w rejestrze. W kontekście ogólnych działań monitorujących w 2023 r. sekretariat sprawdził łącznie 7 705 podmiotów²⁹, które albo złożyły wniosek o wpisanie do rejestru, albo były już do niego wpisane, co oznacza 13-procentowy wzrost liczby kontroli w stosunku do roku poprzedniego. Kontrole te obejmowały weryfikacje przeprowadzane na etapie składania wniosków, ukierunkowane kontrole jakości już zarejestrowanych podmiotów oraz wszelkie dodatkowe kontrole przeprowadzane w kontekście postępowań wyjaśniających.

Etap składania wniosków: Choć liczba wszystkich podmiotów zarejestrowanych utrzymuje się na stałym poziomie³⁰, dość wysoka jest liczba nowo rejestrowanych podmiotów, dlatego równocześnie wzrosła jakość informacji dostępnych w rejestrze. Sekretariat ocenia kwalifikowalność wszystkich nowych wniosków o rejestrację oraz jakość danych w nich zawartych, zanim takie wnioski zostaną aktywowane i opublikowane w rejestrze. Pozwala to poprawić zarówno adekwatność, jak i spójność dostarczanych danych. Spośród 3 404 wniosków otrzymanych w 2023 r. (+/- 9 dziennie, o 14% więcej niż w roku poprzednim) 2 255 (66%) zostało zaakceptowanych i aktywowanych po procesie kontroli, który w większości przypadków wiąże się z koniecznością aktualizacji lub korekty danych przez wnioskodawcę.

29 W 2023 r. w przypadku niektórych podmiotów przeprowadzono więcej niż jedną kontrolę, w związku z czym łączna liczba kontroli była wyższa.

30 12 425 w dniu 31 grudnia 2022 r. i 12 469 w dniu 31 grudnia 2023 r.

Ukierunkowane kontrole: Oprócz codziennego kontrolowania nowych wniosków sekretariat przyjmuje również bardziej ukierunkowane podejście, w szczególności w sytuacjach, gdy ma powody sądzić, że dane rejestracyjne niedokładnie odpowiadają wymaganym informacjom. W 2023 r. sekretariat przeprowadził ogółem 4 301 ukierunkowanych kontroli jakości. Z tego:

- 3 572 skontrolowanych zarejestrowanych podmiotów dostarczyło dane o zadowalającej jakości (83%) albo już na początku (2 550 sprawdzonych rejestracji, czyli 59,2%), albo po wezwaniu przez sekretariat do ich uaktualnienia (1 022 rejestracji, czyli 23,8%);
- po kontakcie ze strony sekretariatu z rejestru skreślono 453 podmioty zarejestrowane, ponieważ nie spełniały warunków kwalifikowalności lub nie dokonały aktualizacji (10,6%);
- na koniec 2022 r. 276 spraw nadal czekało na rozstrzygnięcie (6,4%).

W 2023 r. ogólna jakość danych w rejestrze znacznie się poprawiła: liczba skontrolowanych rejestracji, w przypadku których jakość danych w momencie kontroli była zadowalająca, wzrosła o 40%, a liczba skreśleń z rejestru ze względu na niekwalifikowalność lub brak aktualizacji zmalała o 22% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Podczas ukierunkowanych kontroli szczególnej uwagi wymagają rejestracje, w których wykryto niespójność lub inny problem lub istnieje takie prawdopodobieństwo. W kontekście specjalnego monitorowania rejestru sekretariat dokonał ukierunkowanych kontroli jakości podmiotów niekomercyjnych deklarujących budżet w wysokości 0 euro. Sekretariat dokładnie skontrolował te rejestracje, także z myślą o innych niespójnościach, i powodzeniem rozstrzygnął te kwestie w dużej mierze pomyślnie: 17% rejestracji było poprawnych od początku, 54% zostało uaktualnionych lub zadowalająco uzasadnionych, a 28% zostało skreślonych.

2. Punkt kontaktowy

Sekretariat pełni funkcję punktu kontaktowego i odpowiada na wszelkiego rodzaju pytania dotyczące rejestru za pośrednictwem wielojęzycznej strony internetowej dostępnej dla wnioskodawców i podmiotów zarejestrowanych oraz dla ogółu społeczeństwa. Sekretariat stara się udzielać odpowiedzi na pytania jak najszybciej – zazwyczaj w ciągu 48 godzin.

W 2023 r. sekretariat odpowiedział na 2 567 zapytań, na które składały się prośby zainteresowanych stron, naukowców i osób prywatnych o informacje na temat rejestru oraz prośby wnioskodawców i podmiotów zarejestrowanych o wsparcie techniczne i wskazówki w trakcie procesu rejestracji lub w przypadku trudności technicznych. Liczba otrzymanych zapytań była o 25% wyższa niż w 2022 r.³¹

3. Postępowania wyjaśniające

Oprócz monitorowania jakości danych w rejestrze sekretariat rozpatruje wpływające skargi oraz przeprowadza z własnej inicjatywy postępowania wyjaśniające zgodnie z procedurami określonymi w załączniku III do porozumienia międzyinstytucjonalnego. Sekretariat działa przy tym zgodnie z zasadami proporcjonalności i dobrej administracji.

„Skarga” odnosi się do procedury dotyczącej zgłoszonych sekretariatowi domniemanych naruszeń kodeksu postępowania ze strony podmiotu zarejestrowanego. Każda osoba fizyczna lub prawna, która zgłasza taki zarzut wobec podmiotu zarejestrowanego, może złożyć skargę do sekretariatu,

31 W 2022 r. sekretariat udzielił odpowiedzi na 2 056 zapytań i próśb.

wypełniając odpowiedni formularz na [stronie internetowej](#) rejestru i przedstawiając dowody potwierdzające.

„Postępowanie wyjaśniające z inicjatywy własnej” odnosi się do procedury, w ramach której sekretariat bada, czy dany podmiot zarejestrowany spełnia kryteria pozostania w rejestrze, na podstawie otrzymanych lub zidentyfikowanych informacji, które mogą wskazywać na niespełnienie kryteriów pozostania w rejestrze z powodu braku odpowiednich działań albo naruszenia kodeksu postępowania.

W 2023 r. sekretariat zamknął 10 postępowań wyjaśniających z roku poprzedniego wszczętych w wyniku skargi, po tym jak odpowiednie podmioty zarejestrowane dokonały aktualizacji wpisów lub przedstawiły zadowalające wyjaśnienia. Zamknął też jedno postępowanie wyjaśniające, które doprowadziło do skreślenia podmiotu zarejestrowanego z rejestru.

W tym samym roku do sekretariatu wpłynęło 35 nowych skarg. 22 spośród nich zostały uznane za niedopuszczalne, ponieważ albo nie dotyczyły kwestii objętych zakresem rejestru (np. skargi osobiste lub skargi konsumenckie), albo nie spełniały kryteriów dopuszczalności określonych w załączniku III do porozumienia międzyinstytucjonalnego. Spośród 13 dopuszczalnych skarg 10 zostało zamkniętych w 2023 r. z pozytywnym wynikiem, jeśli chodzi o pełną współpracę danych podmiotów zarejestrowanych. Pozostałe trzy nadal były pod koniec roku przedmiotem postępowania wyjaśniającego. Ponad połowa dopuszczalnych skarg dotyczyła domniemanego naruszenia pkt f) kodeksu postępowania przez podmioty zarejestrowane pod względem prawidłowości i kompletności informacji podanych podczas rejestracji, czasem w połączeniu z zarzutami ewentualnego naruszenia innych punktów kodeksu. W sprawach, które dotyczyły jedynie pkt f) kodeksu, zostały one rozstrzygnięte poprzez uaktualnienie danych przez podmioty zarejestrowane w terminie 20 dni roboczych i zostały zamknięte w ciągu dwóch miesięcy.

Pozostałe sprawy dotyczyły domniemanego naruszenia pkt b) kodeksu, zgodnie z którym podmioty zarejestrowane muszą wskazać klientów lub członków, których reprezentują, lub pkt j) dotyczącego stosunku między klientem a pośrednikiem. Jeżeli chodzi o oczekiwania społeczne, wyrażane są wyraźne obawy o to, jakie interesy są popierane przez dane organizacje, które to interesy należy jasno i spójnie deklarować podczas rejestracji: dlatego w ramach stosunku między klientem a pośrednikiem do rejestru muszą zostać wpisane obie strony, a odpowiednie oświadczenia muszą być spójne.

Podczas postępowania wyjaśniającego sekretariat przed podjęciem jakichkolwiek niezbędnych działań zawsze stara się nawiązać konstruktywny dialog z odpowiednimi podmiotami zarejestrowanymi, po to aby wyjaśnić i rozwiązać – o ile to możliwe – wykryte problemy. W 2023 r. sekretariat nie uznał za niezbędne zastosowania wobec podmiotów zarejestrowanych środków na podstawie pkt 8 załącznika III do porozumienia międzyinstytucjonalnego.

W 2023 r. sekretariat wszczął 2 postępowania wyjaśniające z inicjatywy własnej przeciwko podmiotom zarejestrowanym, z których to postępowań jedno pod koniec roku nadal trwało. Sekretariat zamknął 7 postępowań wyjaśniających z roku poprzedniego, w tym 4 dotyczące zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu z siedzibą w Federacji Rosyjskiej.

4. Posiedzenie zarządu w 2023 r.

Sekretariat zorganizował drugie posiedzenie zarządu, które odbyło się 31 marca 2023 r. Podczas posiedzenia zarząd podjął następujące decyzje:

- mianował kierownika działu odpowiedzialnego za kwestie przejrzystości w Sekretariacie Generalnym Rady koordynatorem sekretariatu na jeden rok (od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.);
- przyjął sprawozdanie roczne za 2022 r. oraz wyraził zgodę na przekazanie go instytucjom-sygnatariuszom i na jego publikację na stronie internetowej rejestru;
- określił roczne priorytety rejestru na 2024 r. wraz z preliminarzem budżetowym i wkładem poszczególnych instytucji-sygnatariuszy w realizację tych priorytetów³²;
- zapoznał się z coraz większymi wyzwaniem dla rejestru i sekretariatu związanymi ze znaczną liczbą skarg, newralgicznymi postępowaniami wyjaśniającymi z własnej inicjatywy i rosnącym zapotrzebowaniem na wysokiej jakości dane w rejestrze.

Wszystkie dokumenty dotyczące posiedzenia zarządu, w tym porządek obrad i protokół posiedzenia, zostały opublikowane na stronie internetowej rejestru na [podstronie poświęconej zarządzaniu](#).

5. Wytyczne i uwrażliwianie

Sekretariat wydaje wytyczne w celu doprecyzowania i bardziej szczegółowego wyjaśnienia niektórych postanowień porozumienia międzyinstytucjonalnego. Wytyczne te powstają dzięki regularnej wymianie informacji z zainteresowanymi stronami i mają wspierać wnioskodawców i podmioty zarejestrowane w dostarczaniu dokładnych informacji i unikaniu typowych błędów.

Prowadząc działania monitorujące, sekretariat może również w stosownych przypadkach zwracać się do podmiotów o zarejestrowanie się w rejestrze. Sekretariat regularnie prowadzi działania komunikacyjne i uwrażliwiające w celu upowszechniania wiedzy o rejestrze wśród zainteresowanych stron. W 2023 r. działania te obejmowały sesje informacyjne i kontakty z różnymi zainteresowanymi stronami³³ i studentami szkół wyższych, a także współpracę i wymianę najlepszych praktyk z podobnymi organami na szczeblu krajowym lub europejskim³⁴.

Trzy instytucje-sygnatariusze podjęły dodatkowe starania mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat rejestru w każdej z nich poprzez specjalne sesje informacyjne i szkoleniowe dla pracowników³⁵.

6. Rozwój techniczny

Sekretariat koordynuje prace nad stworzeniem rozwiązań informatycznych, które usprawniają działanie rejestru.

32 Preliminarz budżetowy na 2024 r. znajduje na [stronie internetowej](#). Uzgodniono następujące wkłady: Komisja: 57%; Parlament: 33%; Rada: 10%.

33 Europejskie Stowarzyszenie Konsultingu w Sprawach Publicznych (EPACA), Europejskie Centrum Spraw Publicznych (ECPA), Rada do Spraw Publicznych (PAC), Transparency International Brazylia (EUVP).

34 Europejska Sieć Rejestratorów Lobbyingu (ELRN). Wizyta serbskiej delegacji parlamentarnej, region Owernia-Rodan-Alpy, posłowie do parlamentu Ukrainy, Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA).

35 Obejmuje to 46 sesji informacyjnych na temat reprezentacji interesów dla pracowników i akredytowanych asystentów w Parlamencie Europejskim. Również Komisja przeprowadziła pięć takich sesji szkoleniowych dla swoich pracowników, jak również przygotowała specjalne prezentacje dla gabinetów członków Komisji oraz dla ich sieci punktów kontaktowych ds. przejrzystości i etyki. W Radzie podjęto szereg działań komunikacyjnych i uwrażliwiających mających objaśnić porozumienie międzyinstytucjonalne oraz wdrażanie w praktyce decyzji Rady (UE) 2021/929 w szczególności z myślą o kadrze kierowniczej.

W 2023 r. sekretariat starał się zwiększyć przejrzystość i użyteczność ogólnodostępnej strony internetowej rejestru. W tym celu podmioty zarejestrowane, które są tymczasowo zawieszane, są obecnie widoczne na specjalnej liście znajdującej się na stronie głównej.

W tym samym roku sekretariat rozpoczął prace nad stworzeniem nowej platformy cyfrowej rejestru, aby dostosować go do współczesnych norm technologicznych i norm bezpieczeństwa informacji oraz poprawić odbiór ze strony użytkowników. Nowe narzędzie informatyczne zastąpi istniejącą infrastrukturę techniczną rejestru i obejmie nową wersję ogólnodostępnej strony internetowej rejestru oraz nowe środowiska zaplecza administracyjnego. Nowej wersji rejestru należy się spodziewać na początku 2024 r.

7. Kontrola Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotycząca rejestru

W 2023 r. rejestr służący przejrzystości był przedmiotem szeroko zakrojonej kontroli ze strony Trybunału Obrachunkowego, oficjalnie rozpoczętej już w lipcu 2022 r. Sekretariat konstruktywnie współpracował z audytorami i starał się intensywnie wspierać proces kontroli za pomocą wszelkich niezbędnych informacji, tak aby kontrola przyniosła przydatne zalecenia co do dalszego rozwoju i doskonalenia rejestru. Oczekuje się, że specjalne sprawozdanie z kontroli zawierające zalecenia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz odpowiedzi trzech kontrolowanych instytucji tworzących rejestr zostanie opublikowane w drugim kwartale 2024 r.

8. Decyzja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie 532/2023/FA

W marcu 2023 r. jeden z podmiotów zarejestrowanych złożył skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z przeprowadzeniem przez sekretariat dwóch związanych ze sobą postępowań wyjaśniających na podstawie skarg złożonych przez ten podmiot w lipcu 2022 r.

Sekretariat aktywnie współpracował ze służbami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w trakcie postępowania.

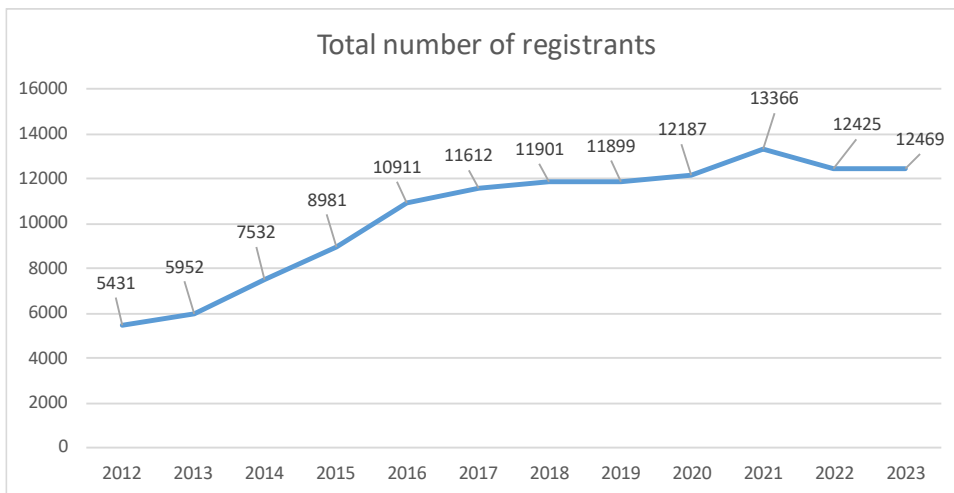
Na początku 2024 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przyjął decyzję stwierdzającą niewłaściwe administrowanie i zawierającą sugestie dotyczące prowadzenia przez sekretariat postępowań wyjaśniających w sprawie skarg³⁶.

VI. Dane statystyczne

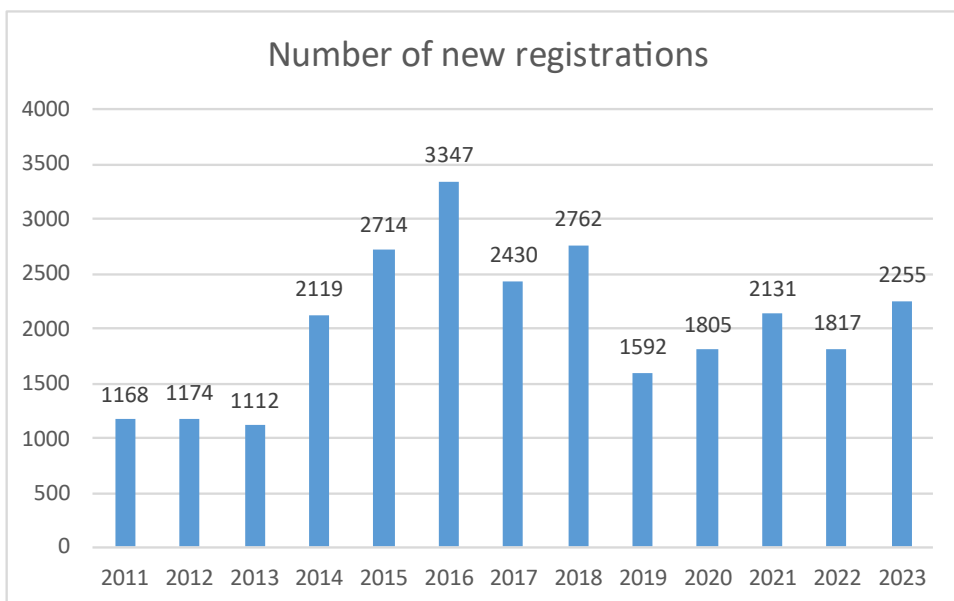
1. Rozwój rejestru

Rejestr służący przejrzystości systematycznie się rozwijał – od swojego powstania w formie wspólnej publicznej bazy danych Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej po obecny trójstronny system ustanowiony porozumieniem międzyinstytucjonalnym. W 2023 r. łączna liczba podmiotów zarejestrowanych utrzymywała się ogólnie na poziomie nieodbiegającym od poziomu z 2022 r. Na koniec 2023 r. zarejestrowanych było 12 469 przedstawicieli grup interesu.

36 <https://www.ombudsman.europa.eu/pl/opening-summary/en/168956>

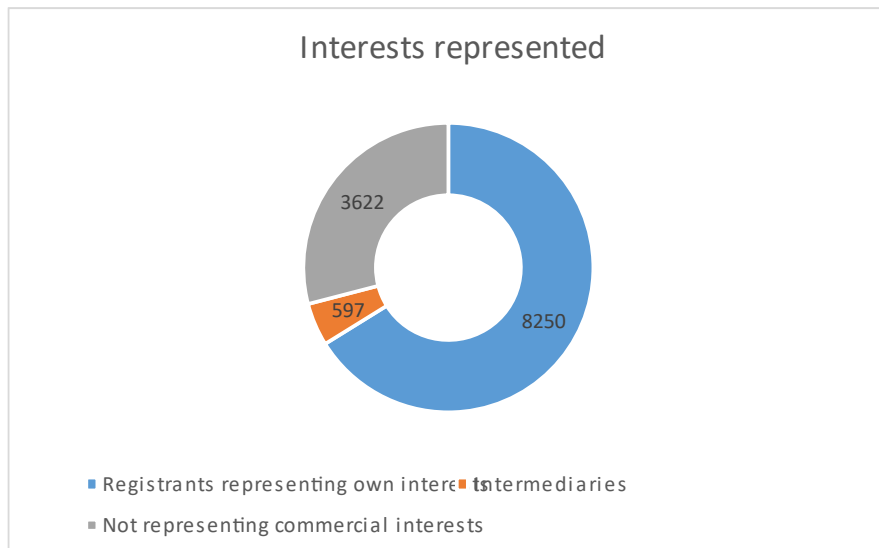

Poniższy wykres przedstawia zmiany w liczbie nowych rejestracji, z uwzględnieniem przedstawicieli grup interesu, którzy zarejestrowali się w okresie obejmującym 12 miesięcy – między 1 stycznia a 31 grudnia 2023 r. – i byli nadal aktywni na koniec tego okresu. Liczba nowych rejestracji w 2023 r. (2 255) jest wyższa niż w latach poprzedzających wejście w życie porozumienia międzyinstytucjonalnego (2021 r.). Sekretariat otrzymał 3404 wnioski (± 9 dziennie), co oznacza, że jedynie 66% z nich zostało zaakceptowanych i aktywowanych przez sekretariat po dokonaniu weryfikacji.

2. Reprezentowane interesy

W myśl porozumienia międzyinstytucjonalnego podmioty zarejestrowane są podzielone na trzy główne rodzaje reprezentowanych interesów, przy czym w poszczególnych kategoriach obowiązują inne zakresy informacji finansowych.

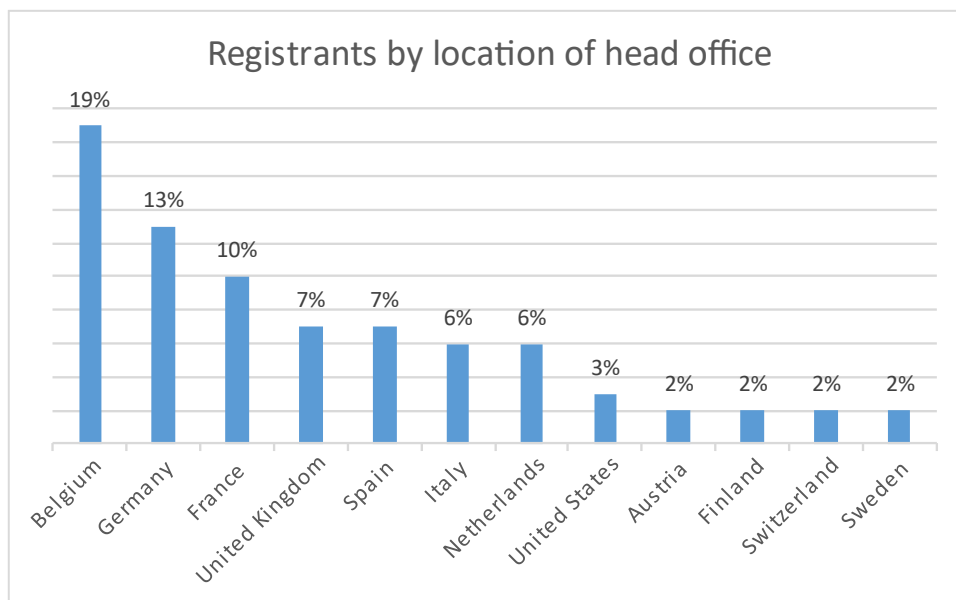

Podmioty zarejestrowane wybrały następujące sekcje:

Firmy konsultingowe	523
Kancelarie prawne	64
Samozatrudnieni konsultanci	131
Przedsiębiorstwa i grupy	3 172
Stowarzyszenia branżowe i przemysłowe	2 599
Związki zawodowe i stowarzyszenia branżowe	961
Organizacje pozarządowe, platformy, sieci itp.	3 480
Ośrodki analityczne i instytucje badawcze	569
Instytucje naukowe	312
Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne	46
Stowarzyszenia i sieci organów publicznych	151
Podmioty, biura lub sieci utworzone przez państwa trzecie	2
Inne organizacje, podmioty publiczne lub podmioty o charakterze mieszanym	459

3. Dane geograficzne

Możliwość wpisu do rejestru nie jest ograniczona do przedstawicieli grup interesu z siedzibą w Unii, jednak większość z nich prowadzi działalność z siedziby w Belgii. Ponieważ zakres przepisów i polityki Unii dotyczy również osób fizycznych i przedsiębiorstw spoza UE i może mieć wpływ na handel i inne stosunki zewnętrzne poza granicami 27 państw członkowskich, ten globalny zasięg znalazł odzwierciedlenie również w rejestrze.

4. Przeglądanie danych w rejestrze

W 2023 r. skonsolidowany zbiór danych rejestru na portalu data.europa.eu był ósmym w kolejności przeglądanych zbiorów wśród ponad 1 600 000 innych zbiorów tam opublikowanych. Zbiory te umożliwiają użytkownikom pobieranie (w formacie XML lub Excel) wykazu osób posiadających akredytację umożliwiającą wstęp do budynków Parlamentu Europejskiego oraz wykazu organizacji figurujących w rejestrze z kilku ostatnich lat.

VII. Wnioski

Rok 2023 był rokiem ugruntowywania się działań rejestru służącego przejrzystości. Jako baza danych rejestr jest sprawdzonym narzędziem informacyjnym i referencyjnym pozwalającym śledzić działania związane z reprezentacją interesów na szczeblu UE. Świadczy o tym popularność korzystania z zawartych w nim danych, wzrost liczby wniosków – o 14% rok do roku – oraz przyjęcie przez dwa organy UE wewnętrznych środków służących przejrzystości, związanych z ramami rejestru.

Był to również napięty rok pod względem podstawowych działań sekretariatu, w tym rozpatrywania zapytań przez punkt kontaktowy, działań komunikacyjnych i uwrażliwiających, monitorowania jakości danych oraz postępowań wyjaśniających w sprawie podmiotów zarejestrowanych. Ogólne dane w rejestrze wykazują wyraźne oznaki stabilizacji i poprawy w wyniku intensywniejszego monitorowania i kontroli ze strony sekretariatu. Sekretariat kontynuował współpracę z Trybunałem Obrachunkowym w ramach kontroli rejestru, usprawnił platformę informatyczną w związku ze swoją codzienną działalnością oraz aktywnie współpracował z innymi instytucjami i organami UE zainteresowanymi dołączeniem do ram przejrzystości rejestru, o czym wspomniano w sprawozdaniu.

Jako narzędzie publiczne rejestr służący przejrzystości odgrywa ważną rolę w podtrzymywaniu zaufania publicznego i zwiększaniu rozliczalności w ramach szeroko pojętej polityki przejrzystości prowadzonej przez instytucje Unii oraz w demonstrowaniu przywiązania instytucji Unii do promowania przejrzystej i etycznej reprezentacji interesów. Ponieważ oczekiwania publiczne dotyczące przejrzystości nadal rosną i ewoluują, w szczególności przed zbliżającymi się wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2024 r., ważne jest, aby instytucje UE nadal stosowały i wzmacniały rejestr i w ten sposób osiągały konkretne rezultaty w dziedzinie przejrzystości lobbingu.